Pan prof. A. Czerwiński

(121)

REKTOR

prof. dr hab. Czesław Osękowski

4.06.2007

Prof. dr hab. Roman Ger
Instytut Matematyki
Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 14
40-007 Katowice

Katowice, 19 kwietnia 2007 r.

O p i n i a
dotycząca osiągnięć Profesora Juliana Musielaka w związku z postępowaniem o nadanie mu tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Zielonogórskiego

Zarówno w polskim jak i międzynarodowym środowisku matematycznym pan profesor Julian Musielak postrzegany jest jako uczony światowego formatu. To ze wszech miar zasłużone uznanie zdobył przede wszystkim swym olbrzymim dorobkiem naukowym, ale także swoimi wspaniałymi dokonaniami nauczyciela akademickiego i organizatora nauki.

Zacznijmy od bardzo zwięzłego przedstawienia jego sylwetki naukowej. Urodzony 7 listopada 1928 r. w Poznaniu, ukończył studia matematyczne na kierunku matematyka Uniwersytetu w Poznaniu (1951). Na tej uczelni doktoryzował się (uzyskał stopień kandydata nauk) w roku 1958 i tam także, cztery lata później, uzyskał habilitację (ówcześnie stopień docenta habilitowanego). Zalicza się do grona uczniów profesora Władysława Orlicza - uczonego klasy światowej, współtwórcy słynnej lwowskiej szkoły matematycznej. Tytuły: profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego nadane mu zostały, odpowiednio, w latach 1971 i 1980. W latach 1947-1957 był asystentem w Zakładzie Matematyki Uniwersytetu w Poznaniu, w latach 1971-1975 pracował w tym Zakładzie (a po reorganizacji - w Katedrze Matematyki) na stanowisku adiunkta, po czym przez osiem lat (1963-1971) - na stanowisku docenta w tej Katedrze (a po reorganizacji - w Instytucie Matematyki). W roku 1971 objął stanowisko profesora w tym Instytucie, a później na Wydziale Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie pracuje do dziś.

Profesor Musielak wielokrotnie przebywał za granicą m.in. jako stypendysta Tata Institute of Fundamental Research w Bombaju (1958-1959) i będąc tzw. *visiting professor* w Notre Dame (Indiana, USA, dwukrotnie w latach 1962-1963), w Kilonii (Niemcy, 1989), Perugii (Włochy, dziesięciokrotnie w latach 1992-2002), a ponadto odbył wiele innych

UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI
SEKRETARIAT REKTORA
L.dz. Z-BR-Az/411/07
Wpł. dn. 04 CZE. 2007

podróży naukowych, m.in. do Belgii, Chin, Hiszpanii, Holandii, Indii, Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Włoch, Bułgarii, Czechosłowacji, Jugosławii, Rumunii i na Węgry. W szczególności wygłosił kilkadziesiąt tzw. *invited lectures* w różnych krajach Europy, Azji i Ameryki Płn.

Dorobek naukowy profesora Juliana Musielaka jest imponujący. Obejmuje ok. 160 oryginalnych artykułów naukowych z zakresu szeroko pojętej analizy matematycznej, w szczególności analizy funkcjonalnej, m.in. na temat szeregów Fouriera względem różnych układów ortogonalnych, aproksymacji wielomianami trygonometrycznymi, całek wektorowych skończenie addytywnych i całek w sensie słabym, teorii dystrybucji, liniowych i nieliniowych operatorów całkowych, teorii aproksymacji, równań całkowych i teorii limesowalności.

Centralną rolę w twórczości naukowej profesora Musielaka odgrywają przestrzenie modularne, których aksjomatyczna definicja (bez struktury porządkowej i bez wymagania wypukłości) podana została w pracy opublikowanej wspólnie z Władysławem Orliczem w *Studia Mathematica* 18 (1959). Przestrzenie te znane są dzisiaj powszechnie w literaturze matematycznej pod nazwą: przestrzenie Musielaka-Orlicza. Prace z tej teorii stanowią trwały wkład do światowej literatury matematycznej.

Pierwsza z dwu monografii matematycznych autorstwa pana profesora Juliana Musielaka

Orlicz Spaces and Modular Spaces, Lecture Notes in Mathematics 1034, Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg-New York-Tokyo 1983,

stanowi fundamentalne źródło inspiracji i cytowań dla większości badaczy pracujących w tej teorii. W latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku profesor Musielak rozwinął badania rozmaitych klas przestrzeni związanych z przestrzeniami modularnymi oraz uzyskał głębokie wyniki z zakresu interpolacji operatorów w przestrzeniach Musielaka-Orlicza oraz operatora splotu w przestrzeniach Orlicza i geometrii tych przestrzeni. O tym, jak płodne były i są te idee najlepiej świadczy fakt, że przestrzenie Musielaka-Orlicza doczekały się głębszego poznania ich struktury w aspektach ich własności izomorficznych i izometrycznych, m.in. w pracach A. Kamińskiej, B. Turreta, H. Hudzika, L. Drewnowskiego, M. Nawrockiego, R. Urbańskiego, E. Katirtzoglou, W. Kurca, M. Wisły, F.L. Hernandeza, C. Ruiza, P. Kolwicza, M. Domana, G. Alherka, I.V. Shragina i wielu innych.

Badania prowadzone w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych przez profesora Musielaka dotyczące liniowych i nieliniowych operatorów całkowych oraz ich zastosowań w teorii aproksymacji, teorii nieliniowych równań całkowych i teorii limesowalności, z wykorzystaniem aparatu funkcyjnych przestrzeni modularnych, w dużej części we współpracy z matematykami włoskimi z Perugii: Carlo Bardaro i Gianluca Vinti, znalazły swą kulminację w drugiej monografii

Nonlinear Integral Operators and Applications, Nonlinear Analysis and Applications 9, Walter de Gruyter, Berlin-New York 2003,

napisanej wspólnie z tymi matematykami.

Tej znaczącej spuściźnie naukowej pana profesora Juliana Musielaka nieustannie towarzyszy jego działalność edytorska. Oprócz członkostwa w *Editorial Boards* czasopism naukowych (w tym m.in. *Scientiae Mathematicae Japonicae* (wcześniej: *Mathematica Japonica*) oraz *Fasciculi Mathematici*), był założycielem i przez 30 lat naczelnym redaktorem wydawanego przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu czasopisma *Functiones et Approximatio*, a przede wszystkim, od blisko pięćdziesięciu lat związany jest z czasopismem *Commentationes Mathematicae* (roczniki Polskiego Towarzystwa Matematycznego): w latach 1990-2001 był jego redaktorem naczelnym, a od roku 2002 począwszy - redaktorem honorowym.

Skoro już mowa o Polskim Towarzystwie Matematycznym: profesor Musielak był przez kilkadziesiąt lat członkiem Zarządu Głównego, a w latach 1991-1993 - prezesem Towarzystwa. W okresie 1999-2002 reprezentował Zarząd Główny PTM w European Mathematical Society. W roku 2000 Towarzystwo uhonorowało go swoim najwyższym wyróżnieniem - godnością Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Matematycznego.

Do organizacyjnych osiągnięć profesora należą także inicjatywy i organizacja konferencji i sesji naukowych, m.in. z analizy funkcjonalnej i teorii aproksymacji ale, przede wszystkim, triennale *Function Spaces* - międzynarodowych sympozjów naukowych gromadzących regularnie wybitnych specjalistów z wielu krajów świata. Konferencje te stanowią jeden ze znaków firmowych poznańskiego środowiska matematycznego, co w głównej mierze jest zasługą Juliana Musielaka.

Gdy mowa o aktywności organizacyjnej, dodać należy, że profesor Musielak nie uchylał się od uczestnictwa w zarządzaniu Uniwersytetem, pełniąc w nim m.in. funkcje dyrektorskie, dziekańskie oraz prorektora ds. współpracy z zagranicą. Był także członkiem Komitetu Nauk Matematycznych PAN i jego Prezydium oraz członkiem Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Od ponad 25 lat jest jurorem w dorocznych edycjach konkursu na najlepszą polską pracę z równań funkcyjnych organizowanego od połowy lat siedemdziesiątych na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach; opinie profesora Musielaka są wysoko cenione przez środowisko specjalistów tej dyscypliny matematyki. Wszystkie te funkcje sprawował (sprawuje) z właściwą sobie rzetelnością, zyskując powszechny szacunek i uznanie, w szczególności za swój czytelny nonkonformizm, prawość i konsekwencję w postępowaniu.

Dodajmy w tym miejscu, że bliskie są związki profesora Musielaka z zielonogórskim środowiskiem matematycznym. Nie tylko sam prowadził tutaj zajęcia dydaktyczne, ale z wielkim zaangażowaniem współuczestniczył w kształceniu kadry naukowej. Zainicjował powołanie Zielonogórskiego Koła Polskiego Towarzystwa Matematycznego przy Oddziale Poznańskim, które w połowie lat siedemdziesiątych przekształcone zostało w Zielonogórski Oddział PTM. Włączył też ośrodek zielonogórski do współorganizacji prestiżowych sympozjów z cyklu *Function Spaces*.

Olbrzymie są zasługi profesora Musielaka w kształceniu młodych kadr naukowych. Przez ponad 35 lat prowadził w Poznaniu seminarium naukowe z analizy funkcjonalnej i teorii funkcji rzeczywistych. Plonem tych prac jest w szczególności zaiste zdumiewająca liczba 36 wypromowanych przez profesora doktorów nauk matematycznych; czternaścioro z nich pochodziło z Uniwesytetu w Poznaniu, ośmioro z Politechniki Poznańskiej, troje z Politechniki Śląskiej, dwie osoby z Uniwersytetu Jagiellońskiego i po jednej m.in. z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Politechniki Krakowskiej, Politechniki Szczecińskiej, Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku, University of Conakry w Gwinei i Harbin University of Science and Technology w Chinach. Wielu spośród tych uczniów ma już tytuły profesorskie. Równie spektakularną jest liczba ponad pięciuset wypromowanych na UAM magistrów matematyki. Jeśli do tego dodamy ok. 65 recenzji dysertacji doktorskich, 14 recenzji rozpraw habilitacyjnych i 7 recenzji wniosków o tytuły profesorskie oraz liczne recenzje wykonane na zlecenie Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych oraz Komitetu Badań Naukowych, uzyskamy pewne wyobrażenie o tytanicznej pracy dydaktycznej profesora Juliana Musielaka. O tym, jak wielką wagę przywiązywał on zawsze do tej kategorii aktywności zawodowej świadczą też dowodnie podręczniki i skrypty autorstwa profesora Musielaka, m.in. szeroko w Polsce znana książka *Wstęp do analizy funkcjonalnej* (pierwsze wydanie ukazało się w roku 1976 nakładem PWN) oraz cykl podręczników *Analiza matematyczna* (dwa pierwsze tomy napisane wspólnie z panią Heleną Musielak, a dalsze - z Magdaleną Jaroszewską i Leszkiem Skrzypczakiem).

Rozliczne prestiżowe nagrody i odznaczenia przyznane profesorowi Musielakowi (m.in. Krzyż Kawalerski Orderu *Polonia Restituta*, Medal Komisji Edukacji Narodowej, trzykrotna nagroda I stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Nagroda Naukowa Miasta Poznania, *Palma Universitatis Studiorum Posnaniensis*), w niewielkim tylko stopniu są odzwierciedleniem jego zasług zarówno jako wybitnego i wszechstronnego uczonego, jak i wspaniałego nauczyciela będącego niedościgłym wzorem dla kilku generacji studentów i młodych matematyków; wielu z nich ukształtował nie tylko profesjonalnie, ale i stanowiąc dla nich wzorzec etyczny. Będąc bowiem uczonym tej klasy, profesor Julian Musielak pozostaje człowiekiem skromnym, otwartym i życzliwym.

W zgodnej opinii uczniów i współpracowników profesora Musielaka, jego przymioty męża uczonego i sprawiedliwego najlepiej oddaje tytuł okolicznościowej publikacji *Viro docto atque iusto Juliano Musielak* wydanej z okazji jubileuszu pięćdziesięciolecia jego pracy naukowej i dydaktycznej (Poznań 1999), napisanej pod redakcją państwa Henryka Hudzika i Magdaleny Jaroszewskiej. W tej tonacji, od siebie dodam, że chociaż ta zasłużona sława nie zawiera w sobie nic, o co sam profesor by się ubiegał, to jednak jak cień podąża za jego cnotą; tak może nieco nieudolnie, ale w najlepszej intencji strawestowałbym starożytną maksymę

Et si enim nihil habet in se gloria, cur expetatur, tamen virtutem tamquam umbra sequitur (Marcus Tullius Cicero, *Tusculanae Disputationes*).

Konkludując, pragnę stwierdzić, że profesor Julian Musielak zalicza się do czołówki polskich matematyków, ma niekwestionowany dorobek naukowy w skali międzynarodowej i jest postacią o inteligencji i przymiotach ducha, o których zwykliśmy mówić, że składają się na wybitną osobowość. Uważam przeto, że **idea nadania Panu Profesorowi Julianowi Musielakowi najwyższej akademickiej godności jaką stanowi Doktorat Honoris Causa jest znakomita. Tę inicjatywę Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego powitałem z wielką radością. Mocno i gorąco ją popieram.**

(-) *Roman Ger*